

PRODUCTFICHE CAPACITEITSVERGOEDINGS- MECHANISME

	Disclaimer	1
1	De rol van ELIA	2
2	Inleiding tot het Capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM)	2
	2.1 Wat is het CRM?	2
	2.2 Wie kan deelnemen?	3
	2.3 CWat is de sequentie van het CRM en wanneer treedt het in werking?	6
3	Prekwalificatieprocedure	7
	3.1 Inleiding	7
	3.2 Fast-track Prekwalificatieprocedure	10
	3.3 Standaard Prekwalificatieprocedure	11
	3.4 Specifieke Prekwalificatieprocedure	12
4	Veiling	13
5	CRM-Capaciteitscontract en implicaties	14
	5.1 Pre-leveringscontrole	14
	5.2 Beschikbaarheidscontrole en testen tijdens de Periode van Capaciteitslevering	15
	5.3 Verrekening en terugbetaling	15
6	Secundaire Markt	16
7	Grensoverschrijdende deelname	16
	Aanvullende informatie	16

Disclaimer

Dit document is de Productfiche voor het Belgische Capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM) en moet worden beschouwd als een educatief document voor een beter begrip van alle andere CRM-documenten, die samen het officiële wettelijke en operationele kader vormen. Bij wijze van inleiding tot het CRM beschrijft de Productfiche de uitgebreide reeks beginselen die het mechanisme in zijn geheel regelen, met een focus op de vooruitzichten voor de taken in 2024. Bepaalde aspecten zijn opzettelijk vereenvoudigd om het begrip te bevorderen. ELIA verwijst de lezer die een volledig begrip wenst naar alle relevante wettelijke en verklarende referenties:

- De Wet en haar koninklijke uitvoeringsbesluiten
 - ▶ <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/bevoorradingszekerheid/capaciteitsremuneratiemechanis>
- De Werkingsregels, zoals ingediend bij de CREG door Elia op 1 Februari 2024
 - ▶ https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/users-group/ug/wg-adequacy/2024/20240201_crm_functioningrules_nl.pdf
- Het voorgestelde Capaciteitscontract
 - ▶ https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/electricity-market-and-system/adequacy/crm/2023/20230912_capacitycontract_crm_approved-creg_nl.pdf

Deze Productfiche is gebaseerd op het huidige begrip en de stand van zaken, die kunnen evolueren aangezien sommige reglementaire (werkingsregels, Capaciteitscontract) en wettelijke (koninklijk besluit/wet) documenten nog formeel moeten worden goedgekeurd en/ of aanvaard of die mettertijd kunnen veranderen. Dit document heeft geen juridische waarde en indien het, in eender welk opzicht, strijdig is met bestaande wettelijke of reglementaire documenten, dan hebben deze voorrang. Het hoofddoel van dit document is het beschrijven van de plichten en opportuniteiten van de klant in het Capaciteitsvergoedingsmechanisme, waarvan de eerste fasen in 2024 gepland zijn.

1 De rol van ELIA

Het Capaciteitsvergoedingsmechanisme wordt ingevoerd en georganiseerd door de overheid, gefaciliteerd en gecontroleerd door de CREG en gesteund door ELIA in haar rol als operator en marktfacilitator van het mechanisme.

De Wet¹ geeft ELIA de volgende rol in het CRM:

- Beheerder van de Prekwalificatieprocedure van het CRM
- Beheerder van de Veiling van het CRM voor de Primaire Markt
- Beheerder van de Secundaire Markt van het CRM
- Contractuele Tegenpartij voor het Capaciteitscontract
- Controle van de verplichtingen omtrent prelevering en beschikbaarheid

Deze Productfiche is samengesteld in het kader van de rol van ELIA als erkend expert in marktfacilitering.

2 Inleiding tot het Capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM)

2.1. Wat is het CRM?

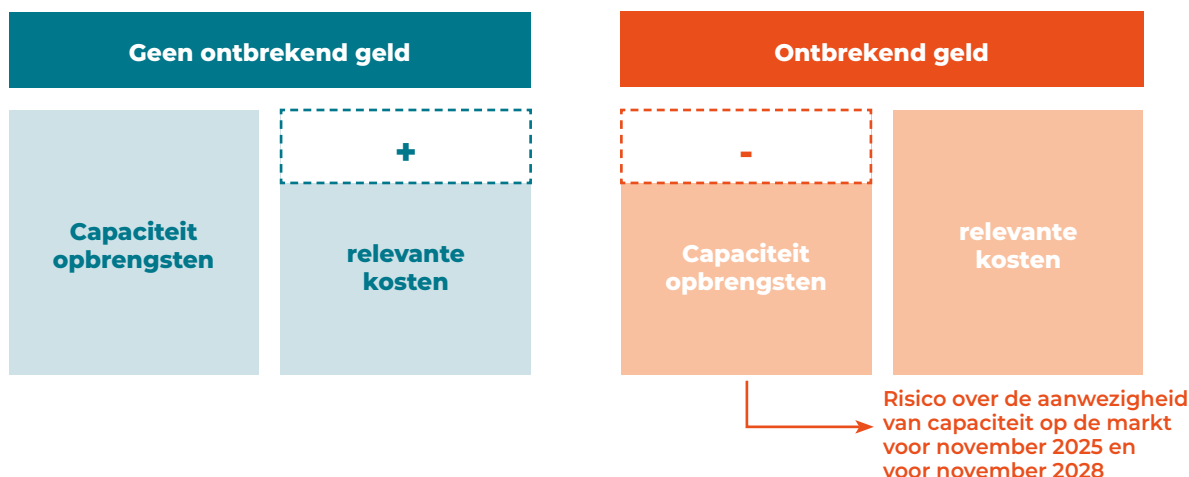
De Belgische bevoorradingszekerheid verzekeren

In samenhang met de wetgeving over de kernuitstap en om de **vereiste bevoorradingszekerheid van België te verzekeren**, heeft de Belgische overheid het Capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM) ingevoerd. Het kreeg gestalte, die de Elektriciteitswet wijzigde en de wettelijke basis legde.

Het CRM **compenseert de houders van elektrische capaciteit** voor het gedeelte van hun investeringen en relevante kosten dat niet door hun opbrengsten

wordt gedekt, het zogenaamde 'ontbrekend geld'. Deze compensatie moet huidige en nieuwe capaciteiten op de markt beschikbaar maken om problemen met de bevoorradingszekerheid te vermijden.

Wanneer een asset met ontbrekend geld te maken krijgt, bestaat er een risico dat de Capaciteitshouder de capaciteit niet op de markt zal houden of dat hij niet in nieuwe capaciteit zal investeren, zodat er een potentieel risico voor de Belgische bevoorradingszekerheid ontstaat.

¹ Wet van 22 april 2019 in overeenstemming met Artikel 7undecies 58 van de Elektriciteitswet, in de Elektriciteitswet ingevoegd door de Wet betreffende het Capaciteitsvergoedingsmechanisme.

Voorwaarden voor de toegang tot het nieuwe ondersteuningsmechanisme

Het CRM mag tijdens de Periode van Capaciteitslevering van de dienst **niet met andere vormen van variabele subsidies worden gecombineerd** (functie van de elektriciteitsproductie). Partijen met belangstelling voor het CRM zullen hoe dan ook later de mogelijkheid krijgen om in hun CRM-offertes de voorwaardelijke belofte op te nemen van de afstand van al hun vorige variabele subsidies indien ze worden geselecteerd.

Deze steun is **toegankelijk, voor alle in aanmerking komende Capaciteitshouders, via een Veiling**, een biedprocedure waaraan alle types elektrische capaciteit kunnen deelnemen (technologische, bestaande of geplande, productie, opslag of beheer van de vraagzijde).

De **succesvolle prekwalificatie van de capaciteit** is een vereiste om aan de Veiling deel te nemen. De prekwalificatie omvat het verzamelen van gegevens en documenten om te bepalen of de

Capaciteitshouder in staat is om in de Veiling te bieden. Technologieën nemen deel in verhouding met de proportie van hun bijdrage aan de Belgische bevoorradingszekerheid. Met andere woorden, op elke technologie wordt een Reductiefactor toegepast.

Volgens de wettelijke regels voor de deelname is het CRM een georganiseerde **competitieve biedprocedure** voor het geheel van de markt, technologie-neutraal en zonder discriminatie volgens type.

Het mechanisme is een **op beschikbaarheid gebaseerd mechanisme voor assets met ontbrekend geld**. Dat impliceert voor de eerste procedure een verwachting dat de assets uiterlijk tegen november 2025 of november 2028 op de markt beschikbaar zullen zijn. De energiemarkt zal blijven werken zoals het hoort; het CRM zal geen impact op haar werking hebben.

2.2 Wie kan/moet deelnemen?

Algemeen

Netgebruikers worden standaard als capaciteitshouders die de deelnemers aan de CRM zijn. Voor een CDS (Closed Distribution System) zijn de Capaciteitshouders de gebruikers van het CDS. Ze hebben ook de mogelijkheid om alle CRM-rechten en plichten aan een andere tegenpartij over te dragen.

Hun CRM-capaciteiten worden toegekend aan Leveringspunten, namelijk een punt waar de CRM-dienst technisch aan een stroomnet (DSO, TSO, CDSO) zal worden geleverd.

Mag ik mee doen?

Alle capaciteiten van Capaciteitshouders kunnen aan het CRM deelnemen als ze voldoen aan een reeks criteria om in aanmerking te komen, waaronder het weigeren van andere variabele subsidies tijdens de Periode van Capaciteitslevering en de oprichting van deelnemingseenheden met een vermogen van ten minste 1 MW na toepassing van de reductiefactor (zie hieronder het prekwalificatieprocedure).

Moet ik meedoen?

Volgens de wet is **een deel van de Belgische Capaciteitshouders verplicht om deel te nemen aan de Prekwalificatieprocedure van het CRM**. Meer bepaald, betreft het bestaande productie-eenheden met 1 MW gereduceerde capaciteit (zie de Reductiefactoren hierna) en zonder variabele subsidies voor de desbetreffende beschikbaarheidsperiodes (november 2025-oktober 2026 en november 2028-oktober 2029).

Hoewel ze aan de Prekwalificatieprocedure moeten deelnemen, zijn ze **niet verplicht om in de Veiling te bieden**.

Merk op dat de productie eenheden die nog niet in dienst zijn en waarvoor een aansluitingscontract was getekend of een gedetailleerde studie en een productievergunning hebben, moeten ook geprekwalificeerd worden.

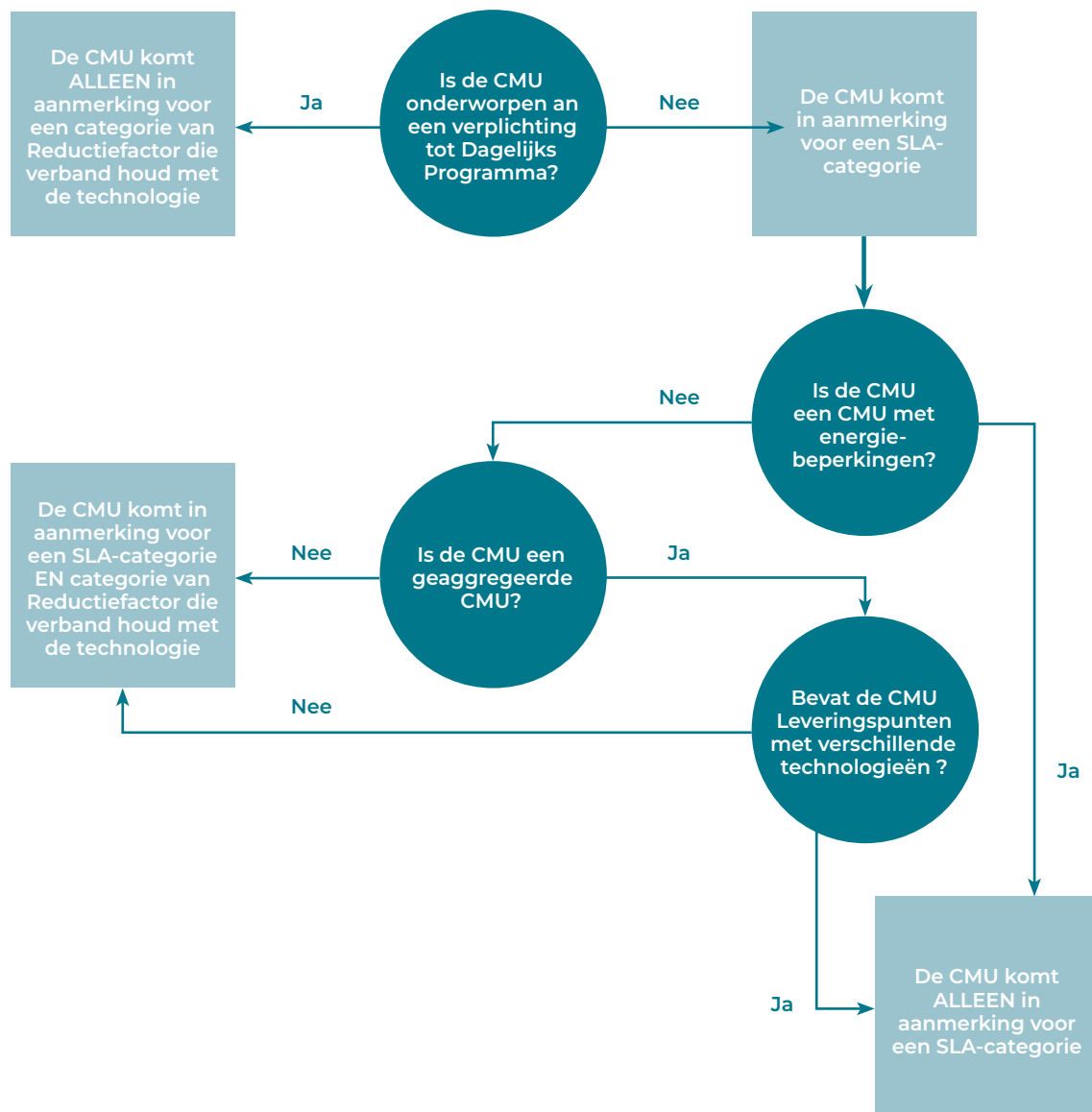

Zijn er technologische criteria?

Alle technologieën kunnen aan het CRM deelnemen (het mechanisme is voor 'de hele markt'). Ze zijn echter onderworpen aan de toepassing van een Reductiefactor, die de mate weerspiegelt waarin de technologie de bevoorradingzekerheid versterkt. De Reductiefactoren voor elke technologie worden, samen met de Veilingparameters, door de minister bepaald in het kader van de organisatie van de Veiling, zodat voorafgaand aan elke nieuwe Veiling een update wordt gepubliceerd.

De **Reductiefactoren** zijn ingedeeld in categorieën waaraan elk Leveringspunt kan worden gekoppeld. De juiste Reductiefactor voor een gegeven Leveringspunt/CMU-technologie kan worden gevonden door na te gaan of:

- het Leveringspunt onderworpen is aan een 'Dagelijks Programma' ('ELIA individual MW schedule obligation') of niet;
- het Leveringspunt energiebeperking(en) heeft (beperkt aantal SLA-uren in een dag) of niet.

Reductie factoren van het kalibratie rapport van Elia op 15 november 2023 voor de Y-1 Veiling van 2024: https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/users-group/ug/wg-adequacy/2023/20231115/calibration-report_y-1_a24d25.pdf

voor de Y-4 Veiling van 2024: https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/users-group/ug/wg-adequacy/2023/20231115/calibration-report_y-4_a24d28.pdf

Categorie I : categorieën met overeenkomsten inzake dienstverleningsniveau (SLA)	
Subcategorieën	Reductiefactor [%]
SLA-1u	22 (2025) / 19 (2028)
SLA-2u	38 (2025) / 35 (2028)
SLA-3u	50 (2025) / 48 (2028)
SLA-4u	59 (2025) / 57 (2028)
SLA-5u	65 (2025) / 65 (2028)
SLA-6u	71 (2025) / 71 (2028)
SLA-7u	75 (2025) / 76 (2028)
SLA-8u	79 (2025) / 81 (2028)
SLA-9u	82 (2025) / 86 (2028)
SLA-10u	86 (2025) / 89 (2028)
SLA-11u	89 (2025) / 93 (2028)
SLA-12u	91 (2025) / 95 (2028)
SLA onbeperkt	100 (2025) / 100 (2028)
Categorie II: Thermische technologieën met dagelijks programma	
Subcategorieën	Reductiefactor [%]
Gasturbine gecombineerde cyclus	94 (2025) / 94 (2028)
Gasturbine met open cyclus	92 (2025) / 92 (2028)
Turbojets	90 (2025) / 90 (2028)
Gasmotoren	92 (2025) / 92 (2028)
Dieselmotoren	90 (2025) / 90 (2028)
Warmtekrachtkoppelingsinstallaties, biomassacentrales, afvalverbrandingsinstallaties	94 (2025) / 94 (2028)
Kerninstallaties	80 (2025) / 80 (2028)
Kool	90 (2025) / 90 (2028)
Categorie III : Technologieën met beperkte energie met dagelijks programma	
Subcategorieën	Reductiefactor [%]
Opslag 1u	28 (2025) / 22 (2028)
Opslag 2u	46 (2025) / 38 (2028)
Opslag 3u	57 (2025) / 50 (2028)
Opslag 4u	63 (2025) / 57 (2028)
Opslag 5u	66 (2025) / 62 (2028)
Opslag 6u	69 (2025) / 65 (2028)
Pomp-opslaginstallaties	60 (2025) / 52 (2028)
Categorie IV: Van de weersomstandigheden afhankelijke technologieën	
Subcategorieën	Reductiefactor [%]
Windturbines op zee	12 (2025) / 9 (2028)
Windturbines op het land	9 (2025) / 7 (2028)
Zonne-energie installaties	2 (2025) / 1 (2028)
Waterkrachtcentrales op waterlopen	48 (2025) / 48 (2028)
Categorie V: Thermische technologieën zonder dagelijks programma	
Subcategorieën	Reductiefactor [%]
Geaggregeerde thermische technologieën	67 (2025) / 64 (2028)

2.3. Wat is de sequentie van het CRM en wanneer treedt het in werking?

De effectieve beschikbaarheid van de dienst wordt vanaf november 2025 of november 2028 verwacht. Voor een gegeven Periode van Capaciteitslevering zijn bijgevolg twee Veilingen gepland. Hoewel de feitelijke beschikbaarheid in november 2025 of november 2028 wordt verwacht, zullen de **eerste Veilingen** vier jaar vroeger plaatsvinden, met een clearing in **oktober 2024** ("Veiling Y-1 en Y-4"), zodat alle technologieën de kans krijgen om

assets onder contract te nemen, te **behouden of erin te investeren**, nieuwe elektriciteitscentrales of andere productie- en verbruiksinstallaties te bouwen en ze met een Capaciteitscontract veilig te stellen. **Een andere Veiling** voor dezelfde Periode van Capaciteitslevering in 2028 zal één jaar vooraf worden georganiseerd, in **oktober 2027** ("Veiling Y-1"). Hetzelfde jaarlijkse proces wordt gehandhaafd voor de leveringsperiodes na 2028.

Beslissing van de minister
31 maart 2024
(ten laatste)

Minister van Energie beslist over de organisatie van de aanstaande Veiling en de parameters ervan, zoals de vraagcurve, de reductiefactoren, de uitoefenprijs (zie 5.3. en terugbetaling)... Op basis hiervan kan de Prekwalificatieprocedure van start gaan.

Begin van de Prekwalificatie-procedure
15 mei 2024 tot
15 juni 2024

Het vertrekpunt voor de potentiële deelnemer is de voorbereiding van de Prekwalificatieprocedure. Dit is een verplicht proces om aan de Veiling deel te nemen. Het omvat het verzamelen van gegevens en eventueel ook testen.
Doel: bepalen of een gegeven asset het potentieel heeft om in de Veiling te bieden.

Resultaten van de Prekwalificatie-procedure
September 2023/4
(ten laatste)

Het succesvolle resultaat van het Prekwalificatieprocedure is ofwel:

- een in aanmerking komend volume dat is geautoriseerd voor de CRM-kandidaat die op de komende veiling zal worden aangeboden
- een bevestiging van het goede "fast track"-resultaat voor de Capaciteitshouder die wettelijk verplicht is zich te prekwalficeren maar

Bieding in de Veiling
Eind september
2024

Bij de gate-openingsstijd van de Veiling worden de CRM-kandidaten verzocht biedingen in te dienen, waarvoor zij een bindend Capaciteitscontract moeten ondertekenen indien ze door het clearingsysteem van de Veiling worden geselecteerd. De standaard duur van een Capaciteitscontract in het CRM is één jaar, maar sommige projecten die een investering vereisen om aan het CRM deel te nemen, kunnen voorafgaand aan de Veiling om een langere contractduur verzoeken bij de CREG (1, 3, 8 of maximaal 15 jaar). De CREG zal dan over het verzoek beslissen.

GATE-SLUITINGSTIJD
Eind sept. 2024

Laatste ogenblik om te bieden als men wenst deel te nemen. De deelname aan de CRM-Veiling is nooit verplicht. Bijgevolg heeft elke kandidaat tot aan de gate-sluitingstijd verscheidene opties om zijn deelname aan de Veiling volledig of gedeeltelijk te stoppen.

Clearing van de Veiling
Okt. 2024

Het Veilingsalgoritme selecteert de ingediende offertes die aan de vraag van de Veiling voldoen

Capaciteitscontract
Q4 2024/ Q1 2025

Het CRM-Capaciteitscontract wordt automatisch voorgesteld aan de CRM-kandidaat die op de veiling wordt gegund (en die een capaciteitsleverancier wordt). Het Capaciteitscontract formaliseert de steun in ruil voor de dienst van de capaciteit (o.a. een controle voorafgaand aan de leveringsperiode van 2025 en de beschikbaarheid op de elektriciteitsmarkt gedurende de leveringsperiode).

Pre-leveringsperiode
Tussen eind 2024
en november
2025 of november
2028

Om het vermogen van de Capaciteitsleverancier om klaar te zijn voor de Periode van Capaciteitslevering te controleren, omvat de dienst ook de monitoring van de asset voorafgaand aan de levering (**tussen Q4 2024 en november 2025 of november 2028**). Onbeschikbaarheden of ontbrekende capaciteiten worden bestraft met vooraf gedefinieerde penaltiteiten en contractuele escalatieregels.

Periode van Capaciteitslevering
vanaf november
2025 of november
2028

De beschikbaarheid van de dienst zal worden gecontroleerd. Aangezien de vergoeding vast is, zal een niet-beschikbaarheid in het geval van een systeemspanning of test aanleiding geven tot de terugbetaling van een deel van de in het kader van het CRM ontvangen vergoeding. Het mechanisme is niet louter op vertrouwen gebaseerd maar wordt ook gecontroleerd door een krachtige omgeving met technische en economische verificaties en testen
De Capaciteitsleveranciers zullen maandelijks na de levering worden vergoed voor hun beschikbaarheid op de energiemarkten tijdens de periode van het contract. De beschikbaarheid van een asset betekent niet dat hij energie geleverd heeft; met andere woorden, het CRM heeft geen impact op de goede werking van de elektriciteitsmarkt. Het CRM is immers bedoeld om te verzekeren dat assets behouden blijven of worden ontwikkeld en dat ze op basis van hun intrinsieke kenmerken worden betrokken bij de dagelijkse energiemarkt.

Fase zonder contractuele verbintenis

Contractuele verbintenis

3

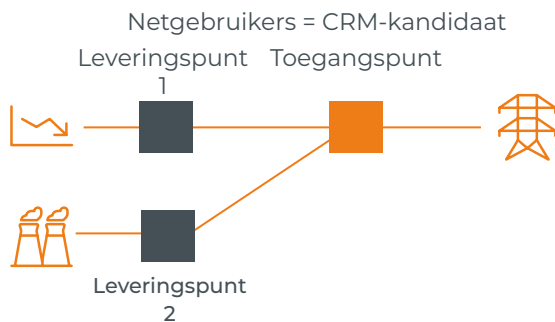
Prekwalificatieprocedure

Deze sectie verwijst naar hoofdstuk 5 van de Werkingsregels van het CRM.

3.1 Inleiding

Het Leveringspunt staat centraal:

De capaciteiten die in het CRM in aanmerking worden genomen, worden geassocieerd met de **Leveringspunten**, namelijk de punten waar de **dienst technisch wordt geleverd** op een elektriciteitsnet (DSO, TSO). Dat kan een hoofdmeter of een submeter zijn, volgens de regels (standaardvereisten) en reglementen van ELIA.

Het CRM onderscheidt drie types Leveringspunten:

- Bestaande Capaciteiten, waarvoor op het ogenblik van de Prekwalificatieprocedure het Nominaal Referentievermogen op basis van kwartiermetingen kan worden berekend
- Additionele Capaciteit, waarvoor op het ogenblik van de Prekwalificatieprocedure geen Nominaal Referentievermogen op basis van kwartiermetingen kan worden berekend, of die een ondertekende technische overeenkomst met ELIA vereist volgens de aansluitingsprocedure van het Federaal Technisch Reglement
- Niet-bewezen Capaciteit, die op het ogenblik van de Prekwalificatieprocedure niet aan (een) specifiek Leveringspunt(en) kan worden gekoppeld

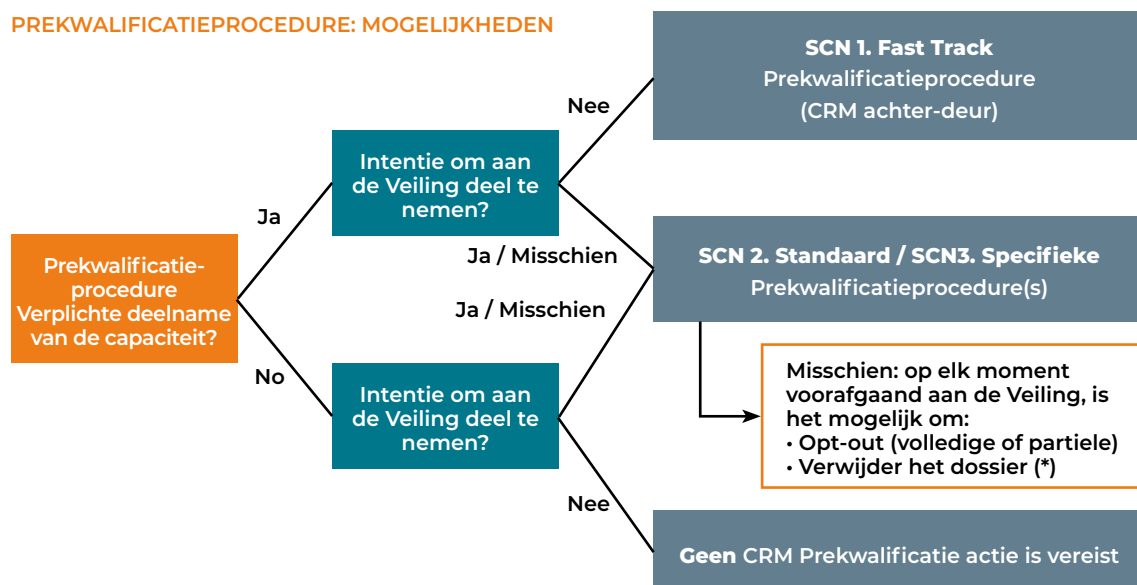
Selectie van de juiste Prekwalificatieprocedure (uit 3 mogelijkheden):

In de voorbereiding van de Prekwalificatieprocedure moet de Capaciteitshouder twee vragen beantwoorden om te bepalen welke Prekwalificatieprocedure zal worden gevolgd:

- Vraag 1: Is hij wettelijk verplicht** om zijn Capaciteit te laten deelnemen aan het proces?
- Vraag 2: Is hij van plan** om misschien **deel te nemen aan de CRM-veiling** en, als hij wordt geselecteerd, een Capaciteitscontract te verkrijgen?

Zoals uiteengezet in de inleiding, is **de deelname aan de Prekwalificatieprocedure van het CRM slechts verplicht** voor bestaande productie-Leveringspunten met op het ogenblik van de prekwalificatie een gereduceerde capaciteit (na toepassing van de Reductiefactor) van meer dan 1 MW die geen variabele subsidies ontvangen voor de betreffende Leveringsperiode, dus voor de eerste Leveringsperiode van november 2025 tot oktober 2026 of van november 2028 tot oktober 2029.

PREKWALIFICATIEPROCEDURE: MOGELIJKHEDEN

(*) Niet aanbevolen voor de capaciteitshouder met verplichting van deelneming om te voldoen aan de wet

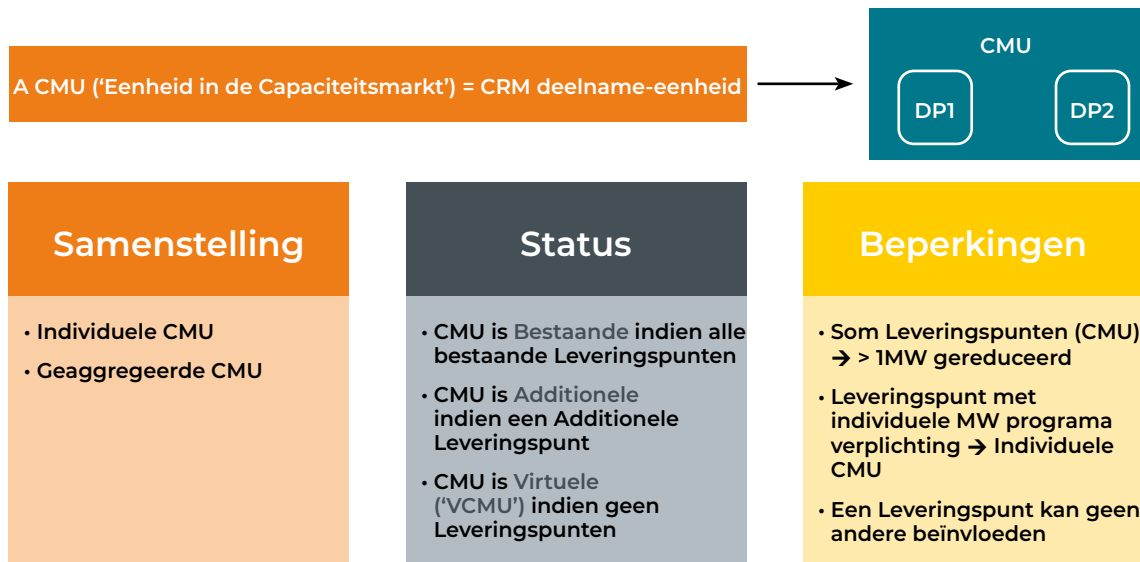
Algemeen CMU-concept voor alle Prekwalificatieprocedures:

De **deelname** aan de Prekwalificatieprocedure **vereist de vorming van een Eenheid in de Capaciteitsmarkt (CMU)**, namelijk de CMU die aan de Prekwalificatieprocedure en de Veiling deelneemt. De CMU kan **één Leveringspunt of meerdere Leveringspunten (aggregatie)** omvatten, in naleving van de relevante vereisten en beperkingen. Virtuele CMU's kunnen aan de Prekwalificatieprocedure deelnemen op voorwaarde dat ze voor de leversperiode aan nieuwe Leveringspunten gekoppeld zijn.

De belangrijkste beperkingen voor de vorming van de CMU hebben betrekking op:

- de minimale drempel voor de participatie, namelijk 1 MW, die moet worden overschreden door de som van het gereduceerde Nominaal Vermogen van alle Leveringspunten van de CMU.
- het feit dat aggregatie niet mogelijk is voor een Leveringspunt met een Dagelijks Programma.
- de naleving van een reeks regels voor de combineerbaarheid van Leveringspunten in paragraaf 5.2.3.1.1 van de Werkingsregels. Deze beperkingen voorkomen een dubbele telling van de rol van de Leveringspunten voor de adequacy.

PREKWALIFICATIEPROCEDURE TERMINOLOGIE

De deelname aan elk type Prekwalificatieprocedure volgt hetzelfde basisverloop:

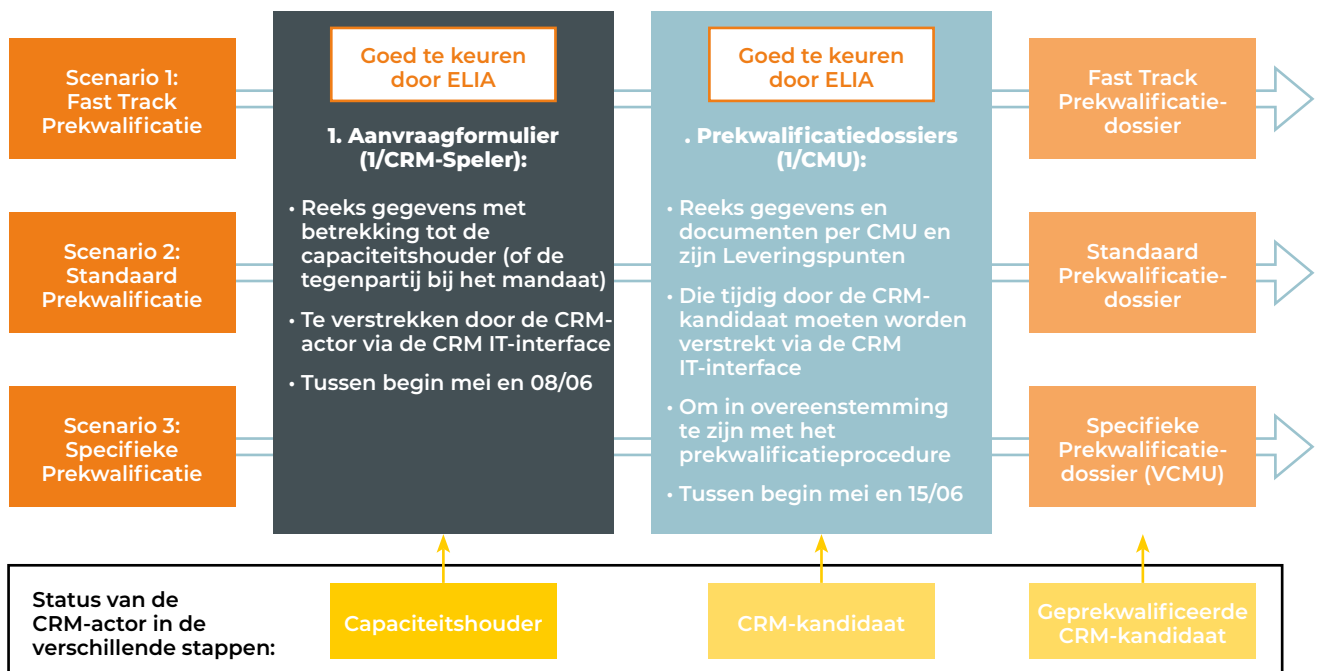
Stap 1:

De aanmaak van een aanvraagformulier (dat via Verklaring van de Netgebruiker kan worden ingestuurd) door de Capaciteitshouder of de gemandateerde CRM-speler; dit gaat gepaard met de aanvaarding van het wettelijke en contractuele kader van het CRM (met inbegrip van de erkenning van de wet en haar koninklijke uitvoeringsbesluiten, de werkingsregels en het Capaciteitscontract).

Stap 2:

Het opstellen van een Prekwalificatiedossier voor elke CMU, dat aan ELIA moet worden voorgelegd om de succesvolle prekwalificatie van de CMU te verkrijgen, die dan aan de Veiling kan deelnemen.

PREKWALIFICATIEPROCEDURE: AANVRAAGFORMULIER EN PREKWALIFICATIEDOSSIER

In elke stap **verandert de status van de CRM-speler**, met als laatste verwachte status, na de Prekwalificatieprocedure, die van **Geprekwalificeerde CRM-kandidaat**. Deze status is vereist om **een offerte te kunnen indienen** op het veilingplatform van de CRM IT-interface.

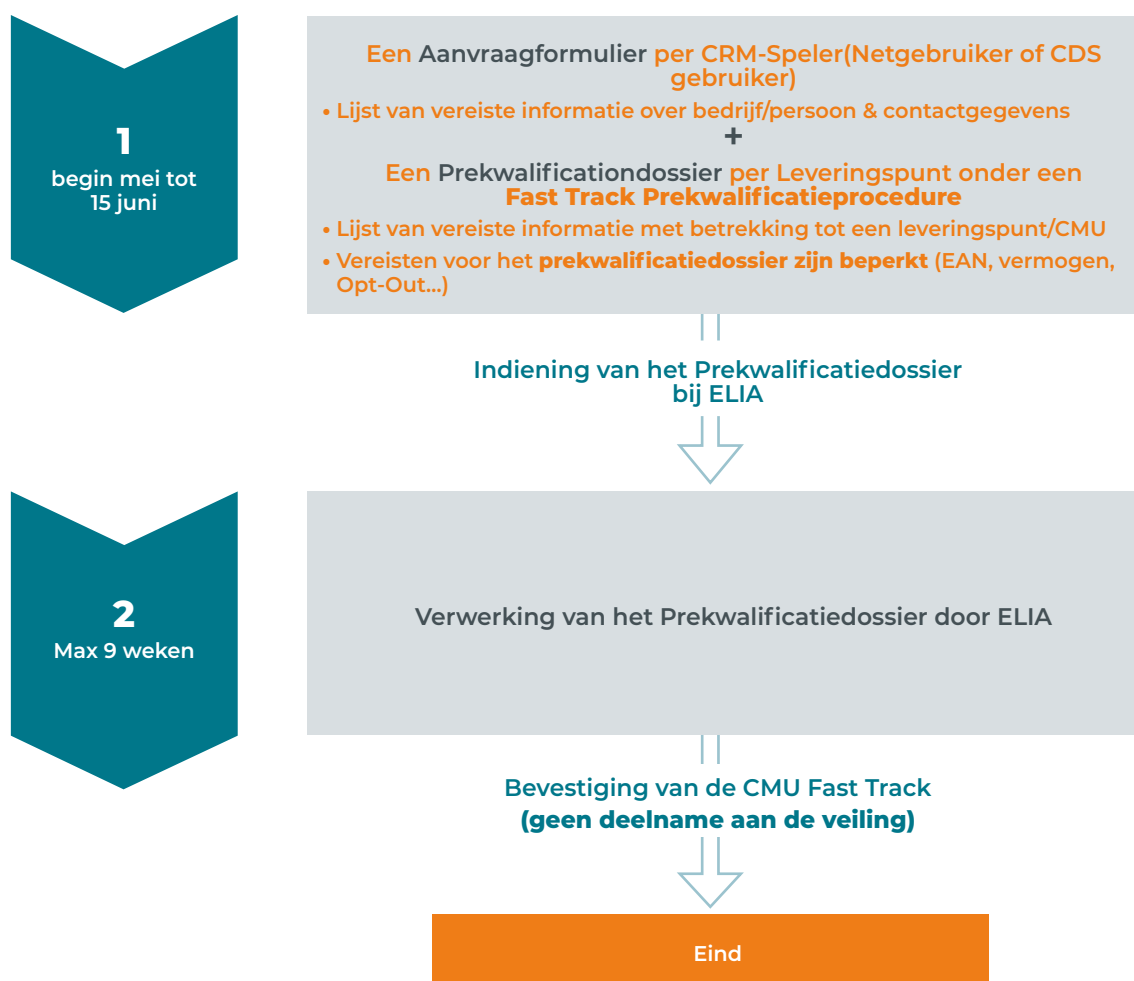
Elke stap van deze procedure moet door ELIA worden goedgekeurd. De CRM IT-interface geeft de verplichte velden en vereisten aan (zie paragraaf 5.2 van de Werkingsregels). De financiële

garantie is een gemeenschappelijk element van alle Prekwalificatiedossiers voor een potentiële deelname aan de Veiling. Ze wordt verschaft in de vorm van een bankgarantie, een contante betaling of een garantie van de moederonderneming. Dit wordt beschreven in hoofdstuk 11 van de Werkingsregels en de te voltooien template is te vinden in Bijlagen E1 en E2 van de Werkingsregels. Voor fast-track gevallen is geen financiële garantie vereist.

3.2 Fast-track Prekwalificatieprocedure

De CRM-wet eist de **verplichte deelname** aan de Prekwalificatieprocedure voor een **gedeelte van de Belgische capaciteitsassets** dat als in aanmerking komend wordt beschouwd. Aangezien de deelname van alle assets aan het CRM nooit verplicht is en een Capaciteitscontract alleen voor gegunde biedingen in Veilingen wordt verstrekt, voorzien de Werkingsregels een **optie voor een Capaciteitshouder die niet aan de Veiling wenst deel te nemen: de fast-track Prekwalificatieprocedure**. In de Prekwalificatiedossiers wordt een Nominaal

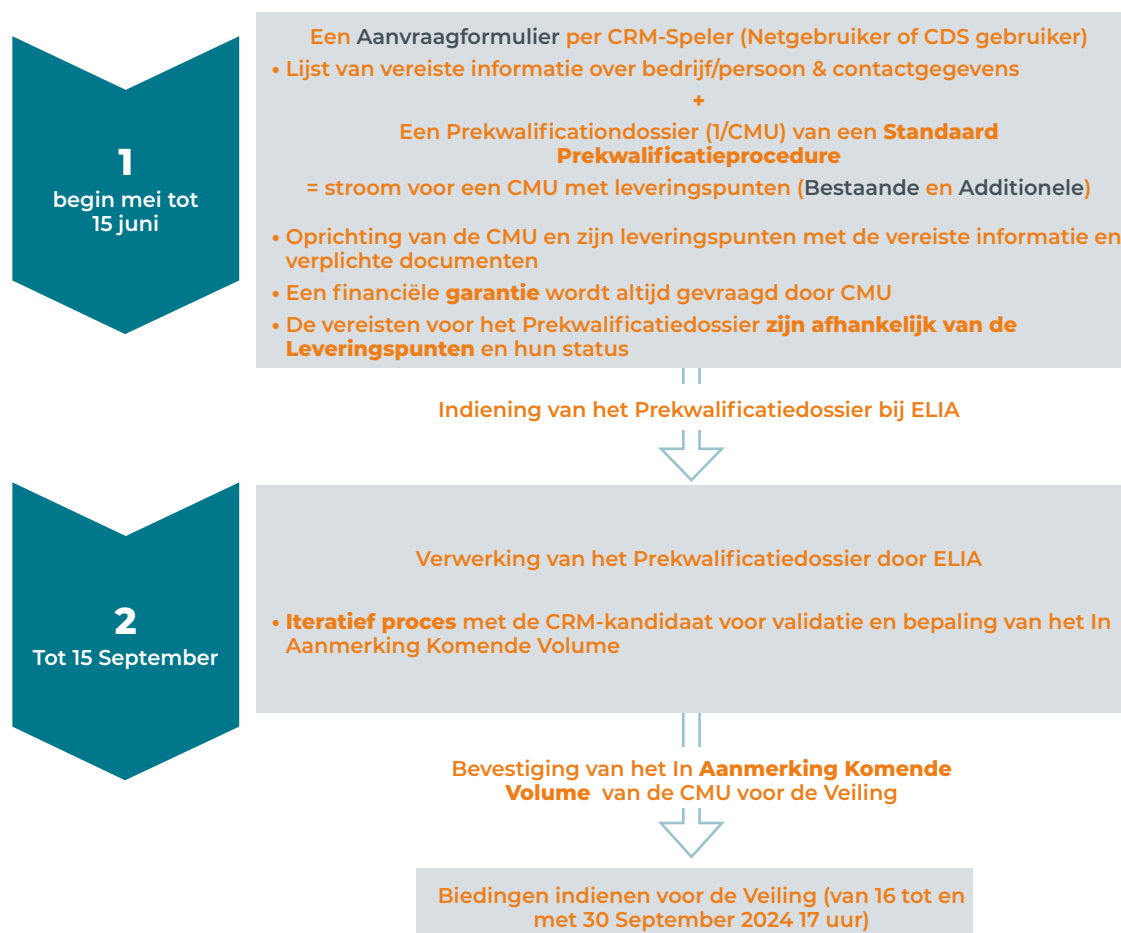
Referentievermogen in MW opgegeven, dat in het geval van een fast-track Prekwalificatieprocedure het Opt-outvolume van de capaciteit vertegenwoordigt, waarvoor een IN- of OUT-kennisgeving is vereist om de aanwezigheid of afwezigheid in het elektrische systeem aan te geven voor de leveringsperiode. De procedure om aan de wettelijke verplichting te voldoen, vraagt weinig operationele inspanning.

3.3 Standaard Prekwalificatieprocedure

Bij zowel de verplichte participatie als de participatie op verzoek, **kan een CRM-speler die volume in de Veiling wenst aan te bieden dat doen via de Standaard Prekwalificatieprocedure**, waarbij de **operationele inspanning afhangt van de CMU**. Een succesvolle prekwalficatie van de Eenheid in de Capaciteitsmarkt (CMU) en de Leveringspunten geeft toegang tot de Veiling. De CRM-kandidaat kan meerdere Prekwalficatie dossiers indienen, één voor elke CMU.

In de Prekwalficatieprocedure geeft het **Opt-outvolume** in MW de CRM-kandidaat de mogelijkheid om het finaal biedingsvolume van de eenheid **te verlagen**: het **In Aanmerking Komend Volume**. Wanneer hij een Opt-outvolume voorziet dat verschilt van zero megawatt, moet de CRM-speler ook de opt-out invullen van paragraaf 5.4.2. van de Werkingsregels, die ook op de CRM-pagina van de website van ELIA beschikbaar zijn. In deze declaratie vermeldt de CRM-kandidaat de (gedeeltelijke) aanwezigheid 'IN' de markt voor de Periode van Capaciteitslevering of de (gedeeltelijke) afwezigheid 'OUT' de markt, en geeft hij er de redenen voor.

Verschillende niveaus van gegevensverwerking:

De in een Prekwalficatie dossier verstrekte details hangen af van de complexiteit van de Leveringspunten en van hun status (bestaand of additioneel).

- Bestaande Leveringspunten worden verzocht een van de verschillende methodologieën te selecteren die in de Prekwalficatieprocedure zullen worden gebruikt om het Nominale Referentievermogen te bepalen. Deze capaciteit zal worden gebruikt voor de verwerking van de In Aanmerking Komende Volumes, namelijk de feitelijke volumes dat in de aanstaande Veilingen kunnen worden aangeboden.
- Additionele Leveringspunten worden gewoon verzocht capaciteit te voorzien volgens een technische overeenkomst.

Het verzuim om aan deze vereisten te voldoen, leidt tot de feedback van onjuiste informatie van ELIA aan de CRM-kandidaat en uiteindelijk tot de definitieve afwijzing van het Prekwalficatie dossier.

Wanneer de vereisten worden **nageleefd, berekent ELIA een In Aanmerking Komend Volume**, namelijk het volume van een asset dat kan worden aangeboden wanneer men aan de **Veiling** deelneemt.

Men **kan een Prekwalficatieprocedure altijd verlaten voor 30 september 2024** 6 uur. Dat is mogelijk via de (volledige) opt-out of via de verwijdering van het Prekwalficatie dossier door de kandidaat (in naleving van de wettelijke verplichting voor de Netgebruiker om deel te nemen).

Het eindproduct van dit proces is de verzending door ELIA van een definitieve kennisgeving via e-mail van de resultaten van de Prekwalficatieprocedure, die in het geval van naleving verzekert dat de CRM-kandidaat een In Aanmerking Komend Volume in de Veiling kan aanbieden en een Capaciteitscontract kan ontvangen als het clearings algoritme hem selecteert.

3.4 Specifieke Prekwalificatieprocedure

De succesvolle prekwalificatie van de Eenheid in de Capaciteitsmarkt (CMU) is een vereiste om aan de Veiling deel te nemen. Binnen dit kader kan **de CRM-speler die volume in de Veiling wenst aan te bieden maar (nog) geen Leveringspunten heeft**, de **Specifieke Prekwalificatieprocedure** volgen. De operationele inspanning hierbij is zeer beperkt en wordt de CMU verondersteld een Virtuele CMU te zijn.

Het is belangrijk om aan te stippen dat de Specifieke Prekwalificatieprocedure uitsluitend voor de Veiling Y-4 geldt en dat het totale volume voor de selectie van Virtuele CMU's hoe dan ook in termen van MW beperkt is tot een vooraf door de minister bepaalde VCMU-capaciteitsparameter. De indiening van een Prekwalificatiedossier voor virtuele capaciteit moet aan een lijst van details in de Werkingsregels 5.2. voldoen maar is in concept beperkt tot de Aangifte van een In Aanmerking Komend Volume.

Het verzuim om aan deze vereisten te voldoen, leidt tot de feedback van onjuiste informatie van ELIA aan de CRM-kandidaat en uiteindelijk tot de definitieve afwijzing van het Prekwalificatiedossier.

Als deze vereisten worden nageleefd, bevestigt ELIA het In Aanmerking Komend Volume, namelijk het volume van de CMU dat mag worden aangeboden in de deelname aan de Veiling.

4 Veiling

Deze sectie verwijst naar hoofdstuk 6 van de Werkingsregels van het CRM.

Na de Prekwalificatieprocedure kunnen alle Geprekwalificeerde CRM-kandidaten deelnemen aan de CRM-veiling met hun Geprekwalificeerde CMU's. Aangezien in de prekwificatie een Reductiefactor op de CMU's toegepast is, zijn alle deelnemende MW op het (resterende) In Aanmerking Komend Volume gebaseerd en dus in de bieding onderworpen aan hetzelfde concurrentieniveau voor de CRM-dienst.

Biedingen indienen

Vanaf de werkdag na 15 september tot 30 september 2024 17 uur worden de Geprekwalificeerde CRM-kandidaten uitgenodigd om biedingen in te dienen, die hen verbinden tot het ondertekenen van een Capaciteitscontract indien ze door het clearingsalgoritme van de Veiling worden geselecteerd. De Geprekwalificeerde CRM-kandidaten dienen hun biedingen via de CRM IT-interface in. De biedingen zijn aan CMU's gekoppeld. Elke bieding wordt in aanmerking genomen met haar volume in MW, prijs in €/MW/jaar en duur van het Capaciteitscontract voor een gegeven aantal Leveringsperioden (jaren).

Het (resterende) In Aanmerking Komend Volume van de CMU beperkt het volume van een bieding en moet in zijn geheel (ten minste eenmaal) in de Veiling worden aangeboden.

De biedprijs wordt beperkt door de Globale Maximumprijs, een maximale biedprijs die de minister voorafgaand aan de Veiling voor alle biedingen vaststelt. Biedingen in verband met CMU's die in de capaciteitscategorie van één jaar ingedeeld zijn, worden evenwel verder beperkt tot de Intermediaire Maximumprijs, een (lagere) waarde die de minister voorafgaand aan de Veiling vaststelt.

De maximale duur van het Capaciteitscontract wordt door de CREG voor elke CMU bepaald, op basis van een investeringsaanvraag op verzoek (link CREG). Een lager of gelijk aantal Leveringsperioden is toegestaan. De duur van het Capaciteitscontract voor een standaard bieding is altijd één Periode van Capaciteitslevering.

De voorwaarden worden overgenomen uit de Prekwalificatieprocedure of uit de andere reeks biedingen die al op het veilingplatform ingediend zijn. Men kan bijvoorbeeld:

- gekoppelde capaciteiten repliceren. De CMU's bieden capaciteiten aan via 'Gekoppelde Biedingen' (ofwel wordt het geheel van de biedingen geselecteerd, ofwel geen enkele bieding)
- biedingen(of een reeks Gekoppelde Biedingen) wederzijds uitsluitend maken via 'wederzijds exclusieve biedingen' (de selectie van een bieding of reeks Gekoppelde Biedingen impliceert de uitsluiting van de andere biedingen en/of reeks Gekoppelde Biedingen).

Biedingen selectie

Na de gate-sluitingstijd verwerkt het Veilingalgoritme alle 'ingediende' biedingen.

Het algoritme houdt rekening met een reeks vooraf bepaalde netbeperkingen inzake de selectie van combinaties van CMU's. Een beperkte hoeveelheid MW zal via Virtuele CMU's worden gecontracteerd, in lijn met de specificaties van de minister.

Rekening houdend met de voornoemde beperkingen met betrekking tot de kenmerken van de biedingen, de netbeperkingen, de maximale volumes voor Virtuele CMU's enz., selecteert het algoritme de combinatie van biedingen die een maximaal economisch surplus oplevert voor de Periode van Capaciteitslevering van de Veiling.

5

CRM-Capaciteitscontract en implicaties

Na de validatie van de resultaten door de CREG en de publicatie van de veilingresultaten op 31 oktober voor de Periode van Capaciteitslevering 2025 (november 2025 tot oktober 2026) of voor de Periode van Capaciteitslevering 2028 (november 2028 tot oktober 2029) **wordt een Capaciteitscontract voor de toegekende capaciteit met ELIA ondertekend.**

Na de positieve selectie van de offertes wordt het Capaciteitscontract **ondertekend** door de capaciteitsleverancier

- a. **Binnen 40 werkdagen** na de veilingresultaten
- b. In het geval van Additionele Capaciteit wordt het betrokken aansluitingscontract, indien van toepassing, binnen de tijdslimieten van de Technische Reglementen ondertekend (en in overeenstemming met de technische overeenkomst die in de Prekwalificatieprocedure

werd verstrekt). Alleen dan, wordt het Capaciteitscontract binnen 20 werkdagen na het aansluitingscontract ondertekend.

De Capaciteitsleverancier **belooft ELIA de dienst te leveren**, zoals in de Werkingsregels gespecificeerd, **gedurende elke Transactieperiode** (in dit geval vanaf november 2025 of november 2028) en haar respectieve **Pre-leveringsperiode** (tussen de veilingresultaten en de Periode van Capaciteitslevering) voor de transacties (geselecteerde offertes) die in Bijlage A van het contract opgenomen zijn.

De Capaciteitsleverancier heeft recht op de Capaciteitsvergoeding voor transacties na de feitelijke levering van de dienst en de verrekening, facturering en betaling.

5.1 Pre-leveringscontrole

Deze sectie verwijst naar hoofdstuk 7 van het Capaciteitscontract en de Werkingsregels van het CRM.

Na de ondertekening van het Capaciteitscontract:

Hier begint een nieuw tijds kader, de **Pre-leveringsperiode** ('de periode voor de Periode van Capaciteitslevering') waarin het CRM **informatie verzamelt over het vermogen van de asset om de dienst in 2025 of 2028 te leveren**. De betrouwbaarheid van de asset wordt doorlopend meegedeeld volgens het Capaciteitscontract voorafgaand aan de Periode van Capaciteitslevering.

Dit is bedoeld om te verzekeren dat alle CMU's bestaande CMU's blijven of worden. In het geval van afwijkingen zijn verscheidene penaliteiten voorzien; het contract kan zelfs worden gestopt en het niet-vrijgegeven volume van de CMU kan als een bijkomende behoefte worden toegevoegd aan de inputs voor de kalibratie van de parameters van de Veiling Y-1.

Q4 2023 tot Q3 2025 of Q3 2028

Pre-leveringsperiode

Alle gecontracteerde CMU worden **Bestaande CMU vóór november 2025 of vóór november 2028.**

Elk kwartaal rapportage over capaciteit voor extra / virtuele CMU. Informatie over werkplan, vergunningen, werven, + Beschikbaarheidstests voor alle CMU vóór 2025 of vóór 2028.

Boetes zijn verschuldigd in geval van vertragingen of ontbrekende capaciteiten.

5.2 Beschikbaarheidscontrole en testen tijdens de Periode van Capaciteitslevering

Deze sectie verwijst naar hoofdstuk 9 van de Werkingsregels van het CRM.

Tijdens de **Periode van Capaciteitslevering** wordt de capaciteit geacht **aanwezig te zijn op voor de adequacy relevante momenten**. Dit zijn **AMT-momenten**.

In de Periode van Capaciteitslevering wordt **beschikbaarheid gevraagd** in overeenstemming met de verwachte energielevering wanneer de **spotmarktprijzen hoger zijn dan een bepaalde voor de adequacy relevante drempelprijs**, of in

het geval van een test. De hogere (werkings-)kosten van de deelnemende asset wordt eveneens in aanmerking genomen voor zijn eigen drempelprijs, zodat in een scenario waarin de prijs nog altijd te laag is geen bewijs van levering voor dat specifieke CMU zal worden geverifieerd.

Een volledig of gedeeltelijk gebrek aan beschikbaarheid tegenover het dienstniveau zal aanleiding geven tot penaliteiten. Een herhaald gebrek aan beschikbaarheid zal aanleiding geven tot een escalatie van de penaliteiten en zelfs tot de beëindiging van het contract.

Vanaf november 2025 of november 2028

Beschikbaarheid verplichting

Vanaf november 2027 wordt de beschikbaarheid van de leveringspunten in de energiemarkten gemonitord. Met de beschikbaarheid moet rekening worden gehouden bij adequacy en testmomenten.

In geval van onbeschikbare capaciteit zijn boetes verschuldigd.

5.3 Verrekening en terugbetaling

Deze sectie verwijst naar hoofdstuk 12 van het Capaciteitscontract en de Werkingsregels van het CRM.

De **Capaciteitsvergoeding** voor de transactie wordt maandelijks na de levering betaald.

In de verrekening worden ook eventuele penaliteiten in aanmerking genomen in verband met de Pre-leveringsperiode en de Periode van Capaciteitslevering van de betaling. Om een

dubbele vergoeding te vermijden, **past het CRM het beginsel van de Terugbetalingsverplichting toe. Buitensporige opbrengsten**, namelijk day-ahead marktprijzen boven een bepaalde drempel in €/MWh moeten door de Capaciteitsleverancier worden terugbetaald. Voor de CMU's zonder een dagelijks programma moet, als de werkingskosten hoger zijn dan de drempel, alleen dat overschot **worden terugbetaald**. De drempel wordt door de minister als een Veilingparameter bepaald.

Vanaf november 2025 of november 2028

Terugbetalingsverplichtingen in de Leveringsperiode vanaf november 2025 of november 2028

Indien de DAM-prijs > 410€/MWh (Periode van Capaciteits-levering 2025-2026) en 431€/MWh (Periode van Capaciteitslevering 2028-2029) en het actief op de markt wordt geactiveerd, vergoedt de capaciteitsleverancier de delta voor zijn gecontracteerde capaciteit.

6

Secundaire Markt

Deze sectie verwijst naar hoofdstuk 10 van de Werkingsregels van het CRM.

De **Secundaire Markt beperkt de risico's** van de Capaciteitsleverancier en **schept bijkomende opportuniteiten** voor de Geprekwalificeerde CRM-kandidaten.

Het zal mogelijk zijn om gecontracteerde capaciteiten van de Veiling gedeeltelijk of volledig over te dragen aan andere bestaande en Geprekwalificeerde CMU's. Aangezien het dienstniveau behouden moet blijven, zullen ELIA en de CREG de transactie op de Secundaire Markt goedkeuren en zo de naleving van de vereisten van de Secundaire Markt valideren.

7

Grensoverschrijdende deelname

Deze sectie verwijst naar hoofdstuk 17 van de Werkingsregels van het CRM.

De **directe capaciteit** van de lidstaten die aan België grenzen (**direct aangesloten op het Belgische net**) **kan deelnemen volgens de hoofdstuk 5 vereisten**.

Voor de leveringsperiode 2025 of 2028, de **indirecte capaciteit** van lidstaten die aan België grenzen,

kan deelnemen. Er zal een voorafgaande veiling met dezelfde kenmerken als de Veiling beschikbaar zijn om ze te selecteren tot aan de grens van de bijdrage van hun land aan de Belgische bevoorradingszekerheid. De in verband met de Pre-veiling toegekende indirecte capaciteit volgt de Belgische prekwalificatie en kan deelnemen aan de Veiling.

Aanvullende informatie

Aarzel niet om voor meer gedetailleerde informatie de website van de FOD Economie en de website van ELIA/CRM te bezoeken.

- ► <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/bevoorradingszekerheid/capaciteitsremuneratiemechanis>
- ► <https://www.elia.be/nl/elektriciteitsmarkt-en-systeem/adequacy/capacity-remuneration-mechanism>